

AGENDA

Møte i Sørlandsrådet

Dato/tid: 31.01.18 kl. 09.00 – 13.00
Møtested: Arendal Tyholmen hotell
Møteleder: Terje Damman

Innkalte

Medlemmer:

Vest-Agder fylkeskommune:	Fylkesordfører Terje Damman og Randi Øverland
Aust-Agder fylkeskommune:	Fylkesordfører Gro Bråten og Torunn Ostad
Kristiansand kommune:	Ordfører Harald Furre
Arendal kommune:	Ordfører Robert Cornelius Nordli
Østre Agder regionråd:	Leder Per Kristian Lunden
Setesdal regionråd:	Leder Bjørn Ropstad
Knutepunkt Sørlandet regionråd:	Leder Gro Anita Mykjåland
Lindesnes regionråd:	Leder Helge Sandåker
Lister regionråd:	leder Arnt Abrahamsen
Observatører:	Tine Sundtoft, Arild Eielsen, Tor Sommerseth, Harald Danielsen, Jan Inge Tungesvik.

Sak	TEMA	Ansvar
01/18	Godkjenning av innkalling Forslag til vedtak: Innkallingen godkjennes u.a.	Terje Damman
02/18	Godkjenning av agenda Forslag til vedtak: Agendaen godkjennes u.a.	Terje Damman
03/18	Godkjenning av referat fra møte 23.11.2017 (vedlegg 1) Forslag til vedtak: Referatet godkjennes u.a.	Terje Damman
04/18	Planprogram Regionplan Agder 2030 (se lenke) http://regionplanagder.no/media/6946181/Forslag-til-planprogram-Regionplan-Agder-2030.pdf Prosjektleder Manuel Birnbrich presenterer planprogram Agder 2030	

	Forslag til vedtak			
	<ul style="list-style-type: none"> • Sørlandsrådet tar saken til orientering • Saken følges opp høst 2018 			
05/18	Orienteringssaker			
	<ul style="list-style-type: none"> • Levekårsundersøkelsen LHBT v/ Toril Hogstad • Viktige saker for Sørlandet (se vedlagt dokument i eposten) • Status fylkessammenslåing • Status kommunesammenslåinger • Andre orienteringssaker 			
06/18 Hovedtema: Kultur- Opplevelser for livet (vedlegg 2)				
	Aktør	Tema	Innleder	
	Leder av faggruppe kultur-Agder 2020	Kort innledning	Anne Tone Hageland	
20 min	Leder av det regjeringsoppnevnte Samarbeidsrådet for kultur og reiseliv	Hva er det nasjonale oppdraget? Hvordan kan kultur være en drivkraft for reiselivsnæringen regionalt og nasjonalt?	Reidar Fuglestad	
10 min	Ansvarlig for kunst- og kultursatsingen i USUS	Verdifull og verdiskapende; samhandling mellom kunst, kultur og reiseliv i Agder	Kirsti Mathiesen Hjemdahl	
15 min	Prosjektleder Uthavner i verdensklasse	Regionens Uthavner er unike. Verdiskaping skjer i samspillet mellom vern og bruk. Hvilke veivalg står vi foran?	Hege Martinsen	
15. min	Leder Olympiatoppen Sør	Betydningen av en olympisk avdeling i Agder, og ringvirkningene vår virksomhet gir, langt utover idrettsmiljøene sine grenser	Solveig Pedersen	
15. min	Adm. Dir. Kilden	Kunst som regional drivkraft.	Hans Antonsen	
Lunch og politisk debatt				
Styreleder i Lister regionråd, Arnt Abrahamsen, innleder debatten				
07/18	Neste møte 4. april: tid 13.00 – 17.00, Sted: (Mandal, Buen kulturhus)			
	Hovedtema Levekårssating Agder			
	<ul style="list-style-type: none"> • Forprosjekt områdesatsing Agder (politisk verksted med Oxford Reseach) <ul style="list-style-type: none"> ○ Orientering Tour des fjords ○ Presentasjon av prosjekt Likestilt arbeidsliv 			
08/18	Evt:			

REFERAT til godkjenning

Møte i Sørlandsrådet og fellesmøte med Rådmannsgruppen Agder 2020

Dato/tid: 23.11.17 kl. 10.30 – ca. 14.30
Møtested: Lillesand, hotell Norge
Møteleder: Terje Damman
Referent: Inger N. Holen

Til stede

Medlemmer:

Vest-Agder fylkeskommune: Fylkesordfører Terje Damman og Randi Øverland
Aust-Agder fylkeskommune: Fylkesordfører Gro Bråten og Torunn Ostad
Kristiansand kommune: Ordfører Harald Furre
Arendal kommune: Ordfører Robert Cornels Nordli
Østre Agder regionråd: Leder Per Kristian Lunden
Setesdal regionråd: Leder Jon Rolf Næss
Knutepunkt Sørlandet regionråd: Leder Gro Anita Mykjåland
Lindesnes regionråd: Leder Helge Sandåker
Lister regionråd: leder Arnt Abrahamsen
Observatører: Tine Sundtoft, Arild Eielsen, Tor Sommerseth, Harald Danielsen, Jan Inge Tungesvik.

Del 2: Medlemmer av Sørlandsrådet og Rådmannsgruppen Agder 2020 med inviterte bidragsyttere

Del 1 - Ordinært møte i sørlandsrådet, kl. 10.30- 11.00		
Sak	TEMA	Ansvar
48/17	Godkjenning av innkalling Vedtak: Innkalling godkjent u.a.	Terje Damman
49/17	Godkjenning av agenda Forslag til vedtak: Agenda godkjent u.a.	Terje Damman
50/17	Godkjenning av referat fra møte 12.10.2017 Forslag til vedtak:	Terje Damman

	<p>Endringer møteplan datoer opprettholdes ramme endres 13.00 – 17.00 fra juni:</p> <p>Referat godkjent u.a.</p>	
51/17	<p>Valg:</p> <p>Ny fylkesordfører i Aust-Agder, Gro Bråten, tiltrer Sørlandsrådet</p> <p>Sørlandsrådet velger leder og nestleder med virkning fra 23.11.17 og ut 2019</p> <p>Enstemmig vedtak</p> <p>Terje Damman valgt som leder Gro Bråten valgt som nestleder</p>	
52/17	<p>Semesterplan våren 2018</p> <p>Enstemmig vedtak</p> <p>Hovedtema for møtene vår 2018 gjennomføres i henhold til føringer i vedlagte skisse.</p> <p>Møte 31. januar kultur, Per Kristian og Arnt Abrahamsen bidrar til planlegging Møte 04. april levekår Møte 13. juni kommunikasjon</p>	
53/17	<p>Orienteringssaker</p> <p>Prosess fylkessammenslåing v/ Terje Damman</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nytt møte i fellesnemda til mandag • Stilling som prosjektleder/fylkesrådmann er utlyst. <p>Prosess kommunesammenslåingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nye Kristiansand v/ Harald Furre <ul style="list-style-type: none"> ○ Ikke noe nytt å melde • Nye Lindesnes v/ Helge Sandåker <ul style="list-style-type: none"> • Prosjektleder ansatt og det jobbes nå med å få på plass delprosjektledere <p>Gjennomføring av undersøkelsen levekår hos og holdninger til LHBT-befolkningen i Agder v Tor Sommerseth.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det vises til tilsendt notat om saken • Det er ønskelig å presentere resultatene for Sørlandsrådet • Østlandsforskning i samarbeid med likestillingssenteret på Hamar har fått oppdraget med å gjennomføre undersøkelsen. • Saken settes opp til neste møte 31.01.18 <p>Vedtak</p> <p>Tas til orientering</p>	
54/17	<p>Neste møte: 31. Januar: Arendal, hotell Tyholmen kl. 10.00- 14.00</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedtema kultur 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Revisjon av regionplan Agder 2020 • Fylkessammenslåing 	
55/17	<p>Evt.</p> <p>Jon Rolf Næss informerer om at det er hans siste møte, i denne omgang, som representant for Setesdal regionråd, i Sørlandsrådet. Næss takker for samarbeidet og peker på at Sørlandsrådet er en god arena for å samordne regional politikk. Bjørn Ropstad overtar som leder av Setedal regionråd og vil gå inn som fast medlem av Sørlandsrådet. Leiv Rygg er nestleder. Terje Damman takker Næss for samarbeidet.</p>	
<p>Del 2: Fellesmøte med Rådmannsgruppen Agder 2020: kl. 11.00 – ca.14.15</p> <p>Tema: Helhetlig og langsiktig levekårssatsing Agder</p>		
Debattinnlegg:		
AKTØR		INNLEDER
Leder Sørlandsrådet	Velkommen og kort innledning	Terje Damman
Programleder Levekårssatsing Agder	Status levekårsatsing Agder	Kristin T Andresen
Leder Faggruppe utdanning	Grunnpilaren for et godt liv legges i utdanningen- Er vi på sporet?	Roar Aaserud
fylkesdirektør NAV Aust-Agder Ass. fylkesdirektør NAV Vest-Agder	Norge har mange virkemidler, virker de og hvordan kan de evt. virke enda bedre? NAV-Aust-Agder NAV Vest-Agder	Hilde Høyenes Viggo Hannås
Leder av Rådmannsutvalget KS-Agder	Eierskap og forankring i kommunene, hva betyr egentlig det?	Svein G Skisland
Styreleder i Østre Agder	Levekår som politikkkutforming, hvordan gjør vi det?	Per Kristian Lunden
<p>Rundebordskonferanse: møteleder Tine Sundtoft; leder Rådmannsgruppen Agder 2020</p>		

Tine Sundtoft innleder

Vi må få til en prosess der vi får en felles historie og at alle forteller den samme historien.

Noen kommentarer fra diskusjonen

- Kommunene må gjøre jobben Det må komme friske midler til denne satsingen Agderprosjektet er et godt prosjekt. Viktig at alle kommunene jobber med kvalitet i barnehagen. Helsesøstre må prioriteres
- Viktig å få til et godt samarbeid mellom fylkeskommunene og kommunene.
- Dette er langsiktig arbeid og vi må legge et løp nå som viser at om 25 år er det en endring.
- Satsingen må være på toppen og komme tillegg til å skjerpe det vi allerede gjør. Vi må ha en helhetlig angrepsvinkel. Avisoppslaget om toppidretten på Sørlandet illustrerer at det er for få på Sørlandet som vil gjøre det ekstra som skal til for å "vinne verdensmesterskapet"
- Vi må tenke kvalitet i hele utdanningsfeltet fra helsestasjon, barnehage, mestre livet samt lære å skrive og å regne. De skjøre overgangene, God ledelse er avgjørende fra politisk nivå, rådmann, og god skole-ledelse. Vi driver levekårsutvikling hver dag. Vi må legge lista høyere. Vi må gjøre noe sammen og vi må bygge på både kunnskap og erfaringer. Forventningsnivået må legges høyt.
- Vi har kommuner i Agder som fortsatt praktiserer fire-dagers skoleuke. Hvilke holdninger sitter vi med?
- Det vi har hørt i dag fra NAV og samarbeid med fylkeskommunene, det er kreativt og innovativt, det er veldig bra.
- Vi har mange gode system som skal fange opp problemene. Det har blitt enda mer trøkk på helseperspektivet og psykisk helsevern, viktig å forebygge samtidig som må reparere.
- Vi må være kritiske når vi ser på Grorudprosjektet. Vi trenger skreddersøm: Det er store forskjeller mellom kommunene. Det er store kulturforskjeller fra grend til grend i en og samme kommune.
- Fokus må være på de yngste. "kontinuerlig voksenopplæring". Skifte fokus fra seniorpolitikk til juniorpolitikk.
- Utfordringsbildet er velkjent; Viggo og Arly var bra, ut av boksen!
- Næringssammensetting er avgjørende
- Mors utdanning er avgjørende: Dårligst i landet på heltid! Her har kommunene ansvar. Kommunene må slutte å lyse ut deltidsstillinger: Et relevant levekårstiltak. Her er det viktig at fagforeningene kommer inn.
- Samarbeid med 10 årig folkehelsesatsingen. Inkluderende læringsmiljø (BTI) Satse på heltid, psykologmiljø, 3 psykologer og folkehelserådgivere. Hvorfor gjør vi dette? 1 av 3 har en sammensatt problemstilling, derfor må vi rigge oss slik at vi kan gjort noe med det. Som kommune må vi stå med kondis i dette over tid.
- Road show i det enkelte kommunestyret vil være viktig.
- Dette er et positivt møte, vi må ha fokus på helhet. Nå er vi i den forberedende fasen, vi må bli enige om hva vi skal og hvordan vi skal komme dit. Når vi sier lang sikt, hva mener vi da? Det må kunne gå an også å tenke kortsiktig og iverksette strakstiltak. Det som er bekymringsfullt er at det går feil vei.

Enorme summer går til trygdeytelser i vår region. Sysselsettingen går feil vei. Hva med kontantstøtten. Rådmenn og mannlige ordførere må si fra!

- Det jobbes godt i mange kommuner, Agderprosjektet er et godt eksempel og Lindesneslosen ligner på det NAV Aust-Agder foreslår. Vi må stå lenger i prosjektene når vi setter i gang!
- Vi må ha kvalitet i tjenestene på hele levekårsfeltet. Har redusert deltidsstillingene men får motstand når vi tar disse grepene. Arendal har gått fra 50 til 140 lærlinger og målet er at de som ansettes skal få 100% stilling.
- Det handler om holdninger: Det spriker innad i kommunene, og tiltakene må være målrettet. Vi må ikke snakke ned tiltakene som virker.
- Levekårssatsingen må stå på tre bein:
  1. Den brede satsingen som allerede pågår
  2. Se på virkemidlene, utfordre staten på dette
  3. Områdesatsingen, profilere oss som landsdel og ta nye grep
- Prosjekt må knyttes opp til forskning og det må tenkes nytt samtidig som virkningsfulle tiltak videreføres
- Hva gjør vi felles: Hvordan snakker dere hverandre opp og frem og hvordan snakker dere opp de gode eksemplene. AAP, blir forlenget 3 år og kan søke om forlengelse. Jobbspesialistene kan starte 1 januar: (strakstiltak)
- Ideutvikling vi må utforme et program som består av flere elementer.
- Dette er krevende for levekår handler jo om alt og ingenting. Det er tjenesteutvikling som er det avgjørende. Jobbe hardt og holde ut!
- Arbeidstakerorganisasjonene må på banen.
- Spesialisthelsetjenesten, RUS, gjengkriminalitet, barnevernstjenesten på Agder, de må inn i dette arbeidet. Uførstatistikken i Agder er urovekkende, hva med legestanden. Hvorfor er det så mange uføre?
- Norm-tyrraniet er problematisk da det reduserer handlingsrommet for lokale tilpasninger.
- Avtalen mellom NAV og VAF er et godt prosjekt men det er ikke nok. Vi må jobbe på en helt ny måte, NAV forvalter 1/3 av statsbudsjettet. Vi må tenke tidlig innsats: Vi ser jo hvem som trenger spesiell oppfølging. Det er tidlig innsats nå å snakke om de som er blitt 16 år +++. Det er billigere å satse på en langsiktig utdanning for en 17 åring enn uføre som 25 åring.
- Kommunene kan gjøre en forskjell ved å ansette unge som har en videregående utdanning og samarbeid med fagskolen.
- Oppfatter ikke at noen rundt bordet snakker nei områdesatsingen som et supplement til pågående arbeid. Vi er interessert i metodikken.
- Vi er i gang med å revidere regionplanen mot 2030. Levekår sammen med klima blir viktige elementer her og det planlegges å treffe alle kommunestyrene.

Gro Bråten oppsummerer, først med sin personlige oppsummering, deretter fra debatten:

- Vi må tenke gjennom retorikken vår: Når vi snakker om lavere utdanning, hva mener vi egentlig da? Mener vi egentlig at de som tar en fagutdanning og får et fagbrev har en lavere utdanning. Vi fikk presentert et bilde her i dag om Pål og Per og at den flinke dro til universitetet. Vi trenger flinke fagfolk over alt. Det er 400 000 voksne med lese og skrivevansker i Norge. Det er mange som sliter og trenger

ekstra hjelp underveis i utdanningsløpet men de trenger ikke bare faglig hjelp. Det trenger hjelp til å mestre livet. Det må vi ta høyde for i dette arbeidet.

- Vi må ha levekår i pannebrasken. Det er viktig at den enkelte har kunnskap om tilstanden i sin egen kommune og velge tiltak basert på behovene. Det er viktig å få dette tungt inn i politikeropplæringen. Det er alltid enkelt å hive seg på et nytt prosjekt, men det kan være mer krevende å stå i og utvikle det gode langsiktige arbeidet. Det er viktig å være seg bevisst hva som er forebyggende tiltak og hva som faktisk er reparasjon. Vi må jobbe på tre nivåer, kommune, fylke og stat. Viktig at levekår settes på dagsorden i regionrådene. Hvem gjør hva og hvordan kan vi utfordre staten? Vi trenger verktøy for å måle resultatene. Har vi bestillingen klar og er utfordringsbildet ferdig?

Tine avslutter og takker deltakerne for et godt engasjement.

Vedlegg 2

NOTAT TIL SØRLANDSRÅDET

Sak: Hovedtema kultur

Dato: 31-01-2018

Saksnummer: 06/18

Saksbehandler: Inger N Holen

Bakgrunn

I semesterplanen for vår 2018, som Sørlandsrådet vedtok i møte 23.11 ble kultur valgt som hovedtema til møte 31.01. Regionplan Agder har satt ambisiøse mål (scenario 2020) for hvert politikkområde. Kultur er et omfattende område og det er ikke mulig å dekke hele feltet i et møte. Det er derfor valgt ut tre prioriterte og pågående regionale satsinger og prosjekter. Alle tre har nasjonale og internasjonale perspektiv og inngår i handlingsprogram for oppfølging av regionplanen 2017- 2018. I tillegg har vi invitert leder av det regjeringsoppnevnte samarbeidsorganet for reiseliv og kultur og ansvarlig for kunst og kultur i reiselivsklyngene USUS. Etter presentasjonene, åpnes det for politisk debatt med formål å bli enige om hvordan Sørlandsrådet vil følge opp kultursatsingen. Sørlandsrådet vedtok i sak 17/16 å organisere arbeidet i følgende hovedkategorier:

1. Regionale saker som skal løftes til nasjonalt nivå, og som krever regional samordning og oppfølging.
2. Regionale saker som skal bidra til å nå målene i Regionplan Agder 2020 og som krever politisk samordning.

Scenario 2020 Kultur - Opplevelser for livet

i 2020 er det regionale kulturlivet preget av mangfold og skaperkraft. Det er skapt en rekke nye arbeidsplasser i kulturbasert næring. kultursatsingen har skapt trivsel, styrket den regionale identiteten og bidratt til å gjøre landsdelen enda mer attraktiv. Regionale kulturbygg i landsdelen har gitt betydelige ringvirkninger i forhold til både utvikling og livskvalitet. Festivalmangfoldet i Agder er større enn noensinne, samtidig som de største musikkfestivalene har blitt nasjonale begivenheter med helårsdrift og god økonomi. De regionale museumssatsingene har ført til markert publikumsvekst. kultur- og idrettsliv har gode vilkår, blant annet gjennom nye og moderne anlegg en rekke steder i regionen.

Handlingsprogram for oppfølging av Regionplan Agder 2020: Kultur

I regional samordningsstruktur for gjennomføring av Regionplan Agder 2020 inngår tematiske faggrupper. Faggruppe kultur ledes av kultursjef i Vest-Agder fylkeskommune og består for øvrig av kultursjef i Aust-Agder og kulturdirektørene i Arendal og Kristiansand. Faggruppen jobber bredt og har fortløpende dialog med sentrale aktører innen regionens kulturinstitusjoner. Faggruppen har gitt anbefalinger til hvilke satsinger som

bør prioriteres gjennom strategisk notat. Områdene som er prioritert i perioden 2017- 2018, og som er behandlet i begge fylkestingene, vises i tabellen under.

Kultur: Opplevelser for livet	Vår 2017	Høst 2017	Vår 2018	Høst 2018
Videreutvikle kompetansetiltak i bibliotekene				
Bidra til å samordne og videreutvikle nettverk for kulturhusene i regionen				
Bidra til å videreutvikle Olympiatoppen Sør				
Bidra til kompetanseheving og mobilisering for internasjonalt samarbeid				
Etablere felles kriterier for regionale idrettsanlegg				
Styrke arbeidet med Uthavnene for å kvalifisere til Unescos verdensarvliste				

I behandlingen av saken ble det gitt et innspill om at det i tillegg til anbefalingene bør satses ytterligere på å koble frivillighet opp mot kultur. Faggruppen har grepet fatt i dette punktet.

Program

Det er satt av ca. 2.5 timer til saken, inkl. lunch. Innlederne er tilgjengelige for å svare på spørsmål under debatten.

Aktør	Tema	Innleder
Faggruppe kultur-Agder 2020	Kort innledning Les mer om faggruppen her: http://regionplanagder.no/om-oss/faggruppe-kultur/	Leder: Anne Tone Hageland
Det regjeringsoppnevnte Samarbeidsrådet for kultur og reiseliv	Hva er det nasjonale oppdraget? Hvordan kan kultur være en drivkraft for reiselivsnæringen regionalt og nasjonalt? Les mer om samarbeidsorganet her: https://www.regjeringen.no/no/dep/kud/org/styrer-rad-og-utvalg/rad-samarbeidsrad-for-kultur-og-reiseliv/id2565699/	Leder: Reidar Fuglestad
USUS	Verdifull og verdiskapende; samhandling mellom kunst, kultur og reiseliv i Agder Les mer om USUS her: https://usus.no/	Ansvarlig for kunst og kultur: Kirsti Mathiesen Hjemdahl
Prosjektleder Uthavner i verdensklasse	Regionens Uthavner er unike. Verdiskaping skjer i samspillet mellom vern og bruk. Hvilke veivalg står vi foran? Les mer om uthavner i verdensklasse her: http://regionplanagder.no/planer-og-strategier/agders-uthavner-i-verdensklasse/	Prosjektleder Hege Martinsen
Olympiatoppen Sør	Betydningen av en olympisk avdeling i Agder, og ringvirkningene vår virksomhet gir, langt utover idrettsmiljøene sine grenser. Les mer om Olympiatoppen her: http://www.olympiatoppen.no/om_olympiatoppen/regioner/region_soer/page_8250.html	Leder: Solveig Pedersen

Kilden	Kunst som regional drivkraft. Les mer om Kilden her: https://www.kilden.com/	Administrerende direktør, Hans Antonsen
--------	---	--

LUNCH og politisk debatt

Styreleder Lister regionråd, Arnt Abrahamsen innleder debatten.